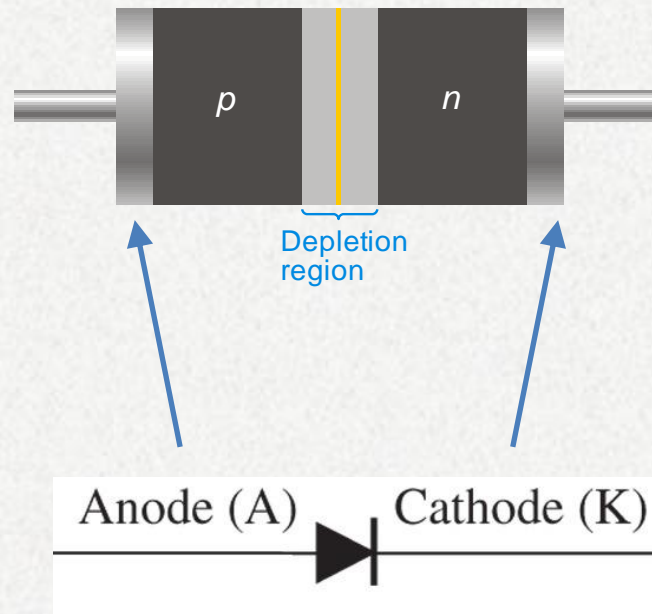

Κρυσταλλοδίοδος

Λειτουργία κρυσταλλοδιόδου

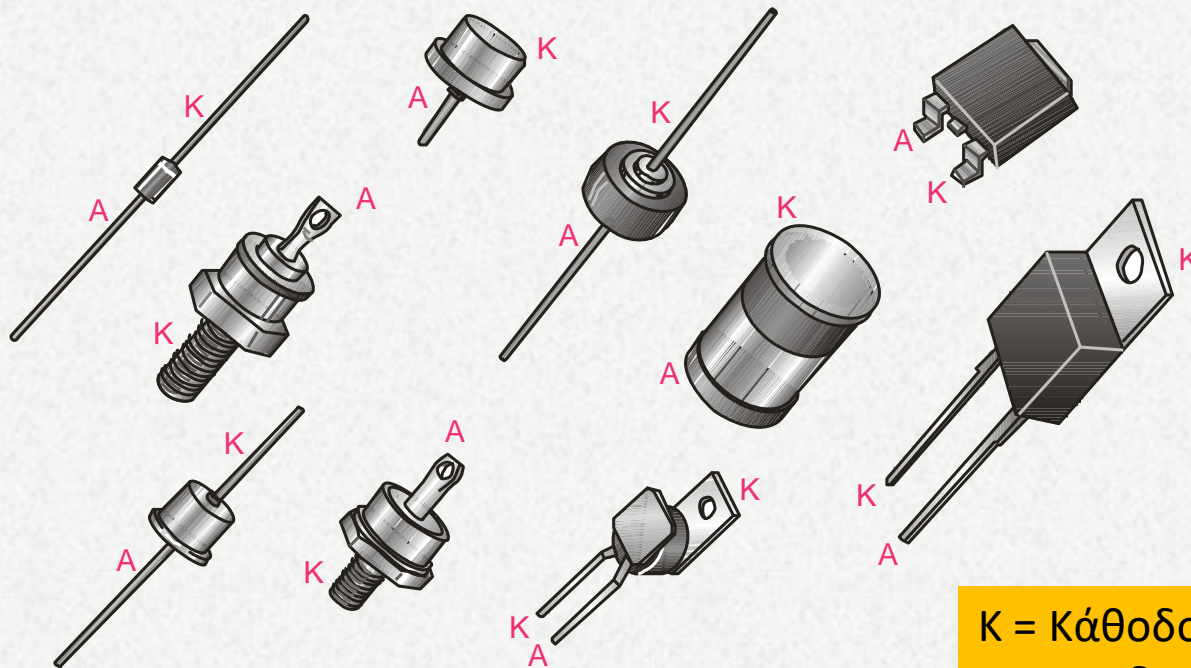
Μια δίοδος (**diode** που προέρχεται από τον όρο **di-electrode**, που σημαίνει δύο ηλεκτρόδια) είναι μια ημιαγωγική διάταξη με μία μόνο ένωση pn και μεταλλικές συνδέσεις με ακροδέκτες. Έχει τη δυνατότητα να άγει το ρεύμα σε μία μόνο κατεύθυνση.

Λειτουργία κρυσταλλοδιόδου

Τυπικές συσκευασίες διόδων

Μερικές τυπικές συσκευασίες διόδων είναι:

K = Κάθοδος (υλικό n)
A = Άνοδος (υλικό p)

Λειτουργία κρυσταλλοδιόδου

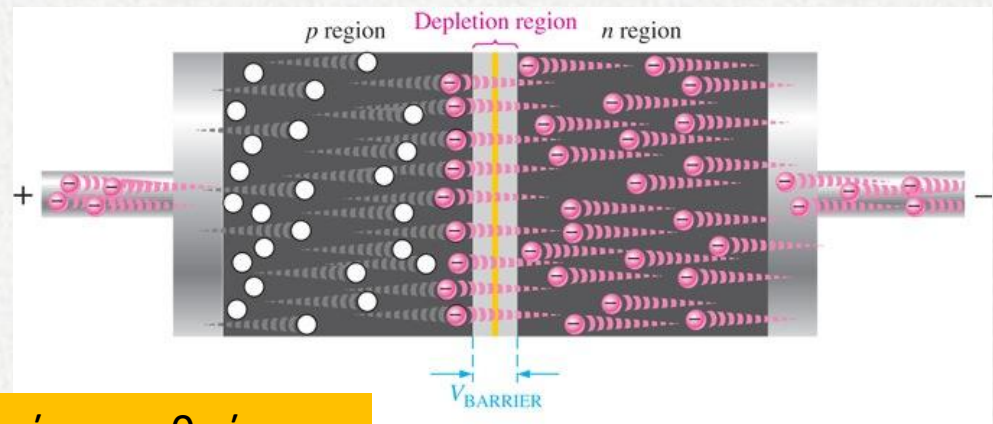
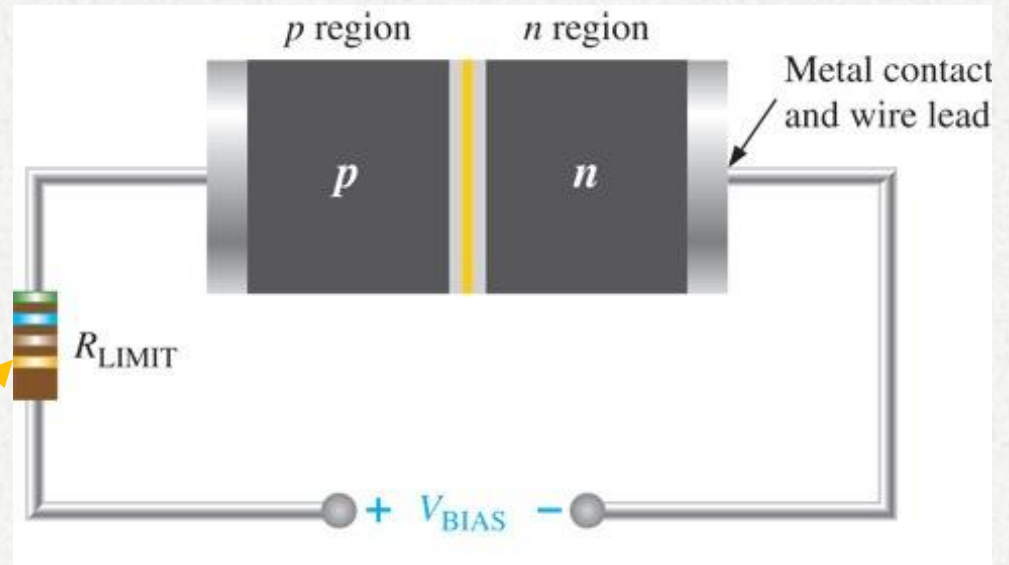
Ορθή πόλωση

Δίοδος συνδεδεμένη σε ορθή πόλωση.

Η αντίσταση περιορίζει το ρεύμα και προστατεύει τη δίοδο.

Μια ορθά πολωμένη δίοδος που φαίνεται η ροή των φορέων πλειονότητας και η πτώση τάσης λόγω του φράγματος δυναμικού σε όλη την περιοχή απογύμνωσης.

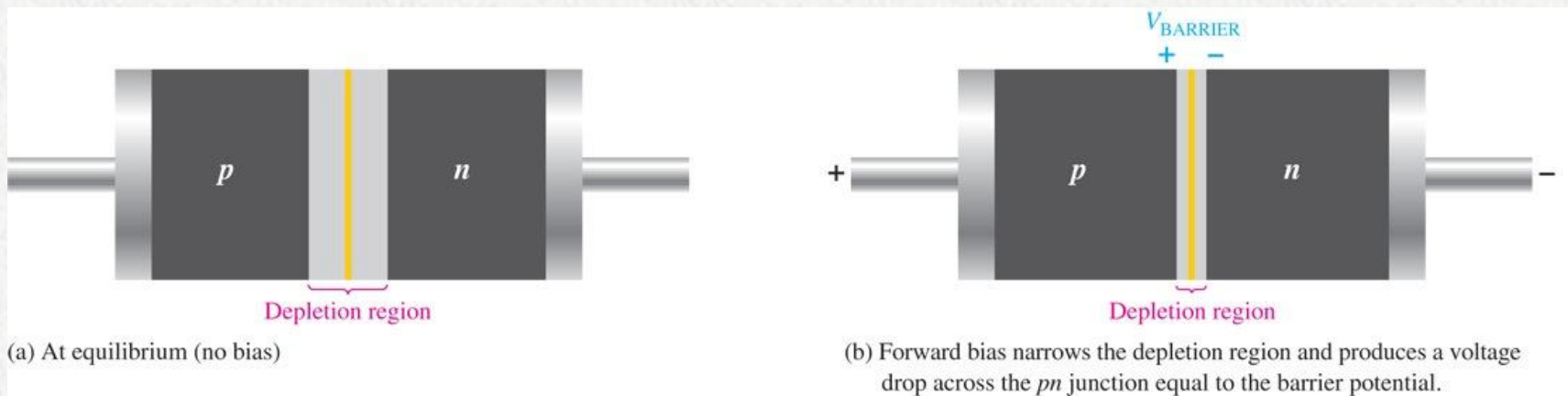
Τα όμοια φορτία απωθούνται.

Λειτουργία κρυσταλλοδιόδου

Ορθή πόλωση

Η ορθή πόλωση είναι η κατάσταση που επιτρέπει τη ροή ρεύματος διαμέσου της διόδου. Η τάση πόλωσης πρέπει να είναι μεγαλύτερη από το φράγμα δυναμικού ($\approx 0.7 \text{ V}$ για το Si και $\approx 0.3 \text{ V}$ για το Ge).

Η περιοχή απογύμνωσης μικραίνει και αναπτύσσεται πτώση τάσης κατά μήκος της ένωσης pn όταν η διόδος είναι ορθά πολωμένη.

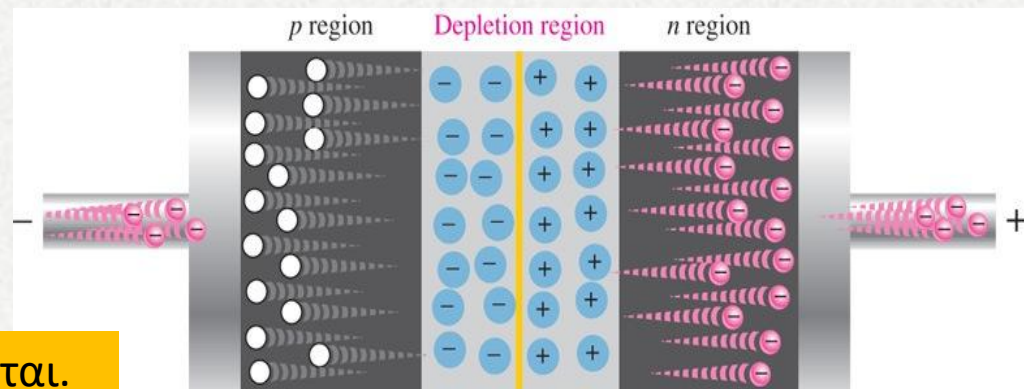
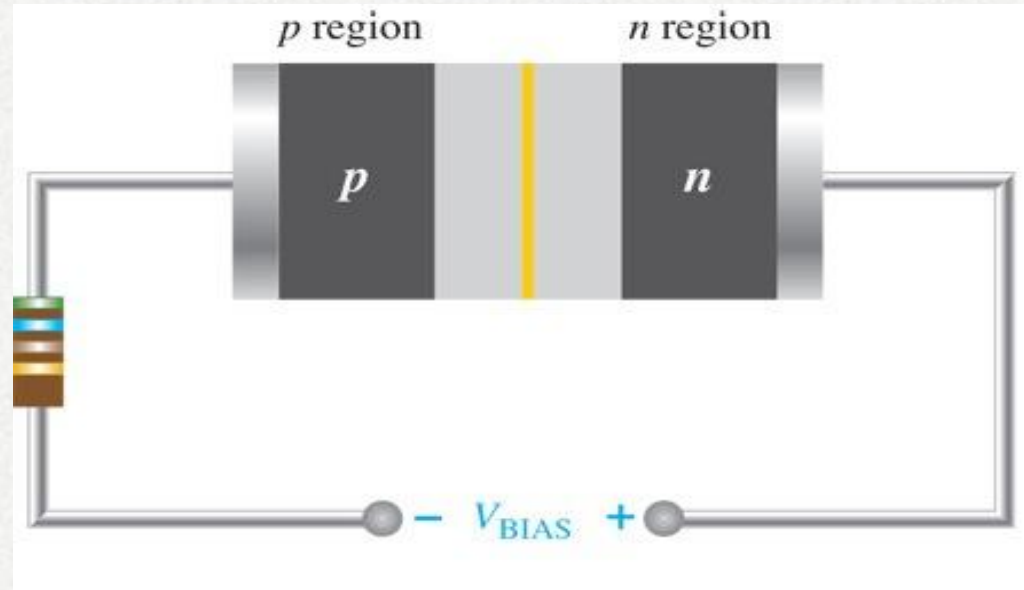
Λειτουργία κρυσταλλοδιόδου

Ανάστροφη πόλωση

Μια δίοδος συνδεδεμένη ανάστροφα. Τοποθετείται μια περιοριστική αντίσταση αν και δεν είναι σημαντική στην ανάστροφη πόλωση επειδή ουσιαστικά δεν υπάρχει ρεύμα.

Η δίοδος κατά τη διάρκεια του σύντομου χρόνου μετάβασης αμέσως μετά την εφαρμογή της τάσης ανάστροφης πόλωσης.

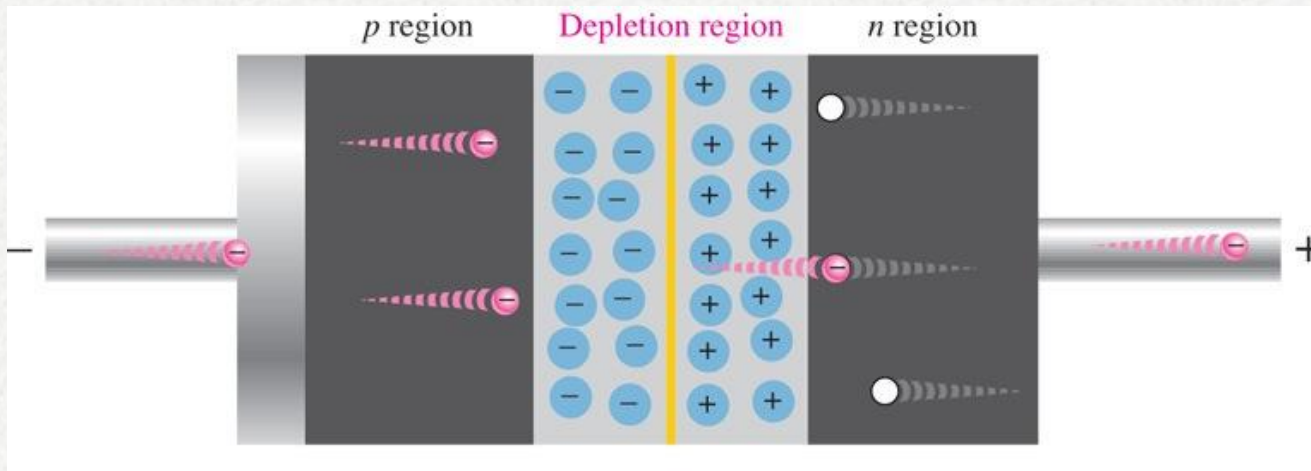
Τα αντίθετα φορτία έλκονται.

Λειτουργία κρυσταλλοδιόδου

Ανάστροφη πόλωση

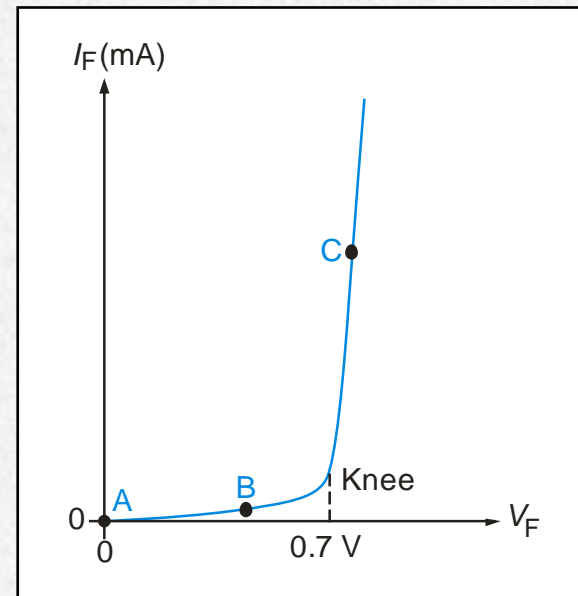
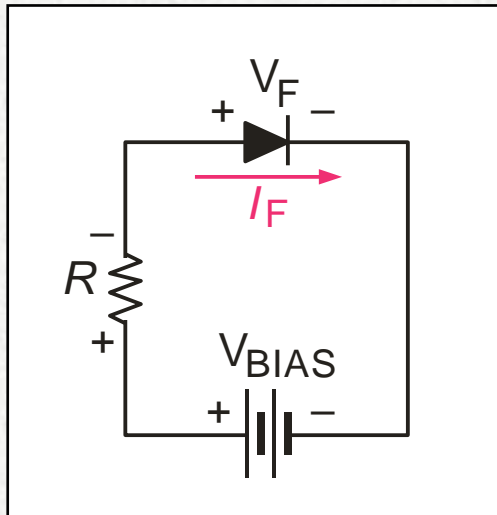
Ανάστροφη πόλωση είναι η κατάσταση κατά την οποία το ρεύμα σταματάει.

Το εξαιρετικά μικρό ανάστροφο ρεύμα σε μια ανάστροφα πολωμένη δίοδο οφείλεται στους φορείς μειονότητας από θερμικά παραγόμενα ζεύγη ηλεκτρονίων-οπών.

Χαρακτηριστική κρυσταλλοδιόδου

Ορθή πόλωση

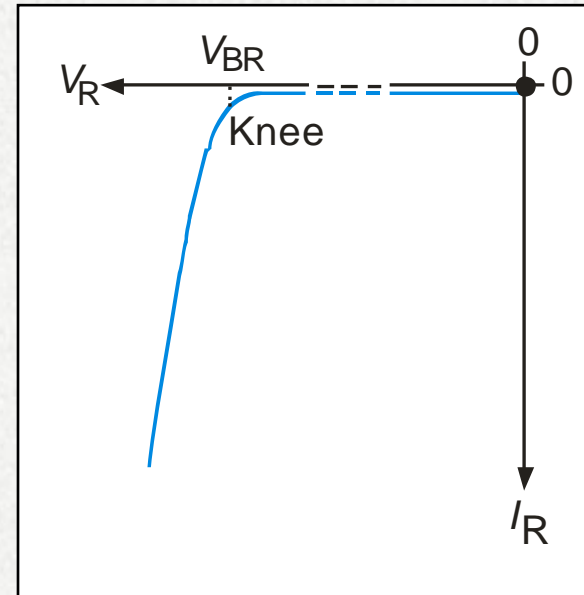
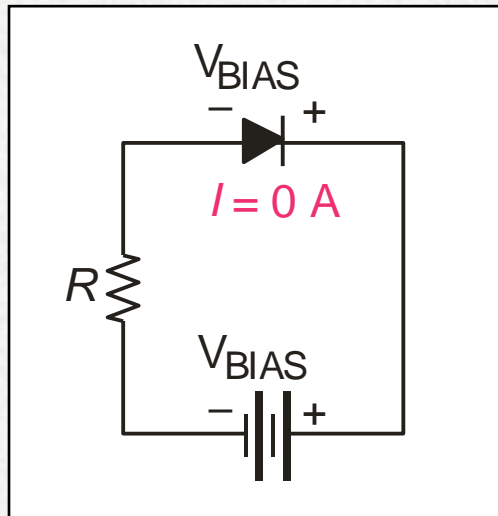
Σχέση τάσης και ρεύματος σε δίοδο με ορθή πόλωση:

- Σημείο A: χωρίς πόλωση ($V_F = I_F = 0$).
- Σημείο B: η ορθή πόλωση είναι μικρότερη από το φράγμα δυναμικού ($V_F < 0,7 \text{ V}$).
- Σημείο C: η ορθή πόλωση ισούται περίπου με το φράγμα δυναμικού.

Χαρακτηριστική κρυσταλλοδιόδου

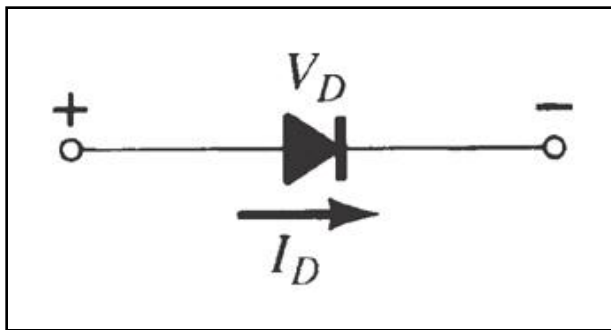
Ανάστροφη πόλωση

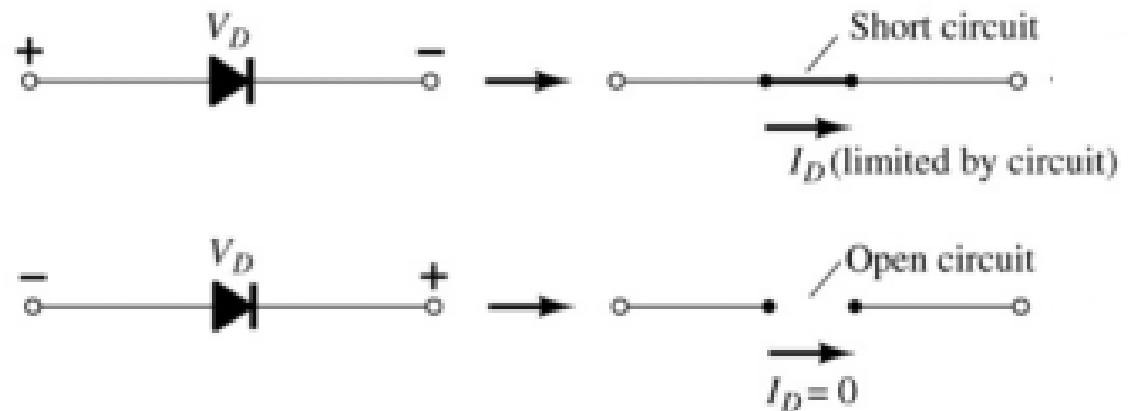
Χαρακτηριστική I-V ανάστροφα πολωμένης
διόδου ($I_R \approx 0 \text{ A}$).

Δίοδοι

Η δίοδος είναι διάταξη 2- ακροδεκτών.

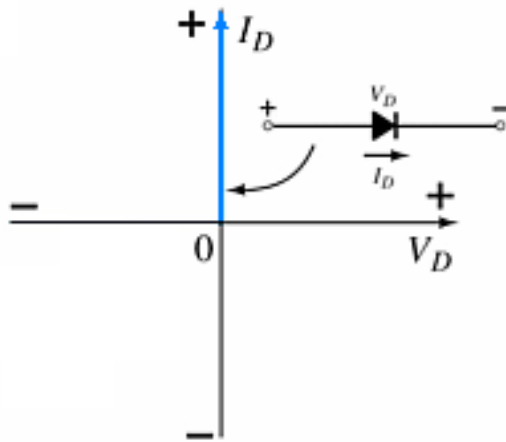

Η δίοδος ιδανικά άγει προς μία μόνο κατεύθυνση.

Ιδανική κρυσταλλοδίοδος

Περιοχή Αγωγής

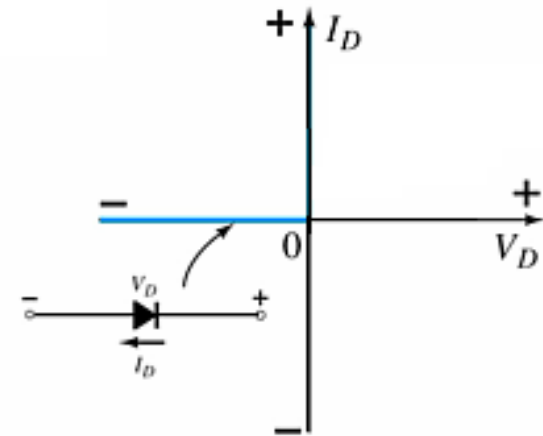
Η τάση κατά μήκος της διόδου είναι 0 V.

Το ρεύμα είναι άπειρο.

Η αντίσταση ορθής πόλωσης ορίζεται ως $R_F = V_F / I_F$.

Η διόδος ενεργεί σαν βραχυκύκλωμα.

Περιοχή Μη-Αγωγής

Όλη η τάση εφαρμόζεται στη δίοδο.

Το ρεύμα είναι 0 A.

Η αντίστροφη αντίσταση ορίζεται ως $R_R = V_R / I_R$.

Η διόδος λειτουργεί σαν ανοιχτοκύκλωμα.

Ημιαγωγικά Υλικά

Υλικά που χρησιμοποιούνται συνήθως για την ανάπτυξη διατάξεων ημιαγωγών:

Πυρίτιο (Si) ; Γερμάνιο (Ge) ;

Αρσενιούχο Γάλλιο (GaAs)

Νόθευση

- Τα ηλεκτρικά χαρακτηριστικά του πυριτίου και του γερμανίου βελτιώνονται με την προσθήκη υλικών σε μια διαδικασία που ονομάζεται νόθευση.
- Υπάρχουν μόνο δύο τύποι εμπλουτισμένων ημιαγωγών υλικών:

ΤΥΠΟΥ-n

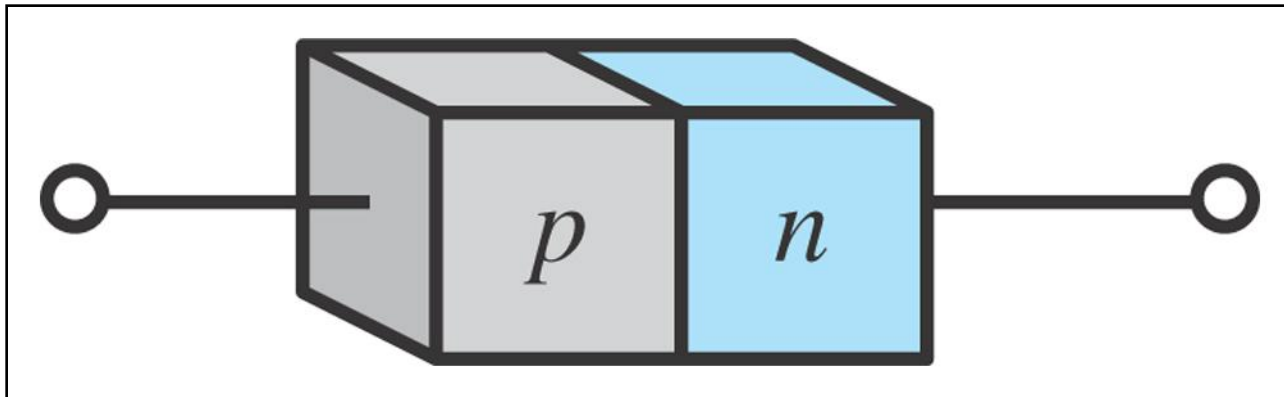
Τα υλικά **τύπου-n** περιέχουν περίσσεια ηλεκτρονίων αγωγιμότητας.

ΤΥΠΟΥ-p

Τα υλικά **τύπου-p** περιέχουν περίσσεια οπών σθένους.

Ενώσεις p-n

Το ένα άκρο ενός κρυστάλλου πυριτίου ή γερμανίου μπορεί να νοθευτεί ως υλικό τύπου p και το άλλο άκρο ως υλικό τύπου n.

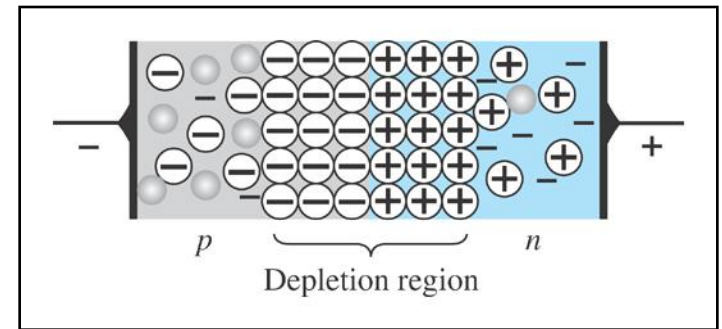
Το αποτέλεσμα είναι μια
ένωση p-n

Ενώσεις p-n

Στην ένωση p-n, τα ηλεκτρόνια περισσείας της ζώνης αγωγιμότητας στην πλευρά τύπου n προσελκύονται από τις οπές ζώνης σθένους στην πλευρά τύπου p.

Τα ηλεκτρόνια στο υλικό τύπου-n μεταναστεύουν κατά μήκος της ένωσης προς το υλικό τύπου p (ροή ηλεκτρονίων).

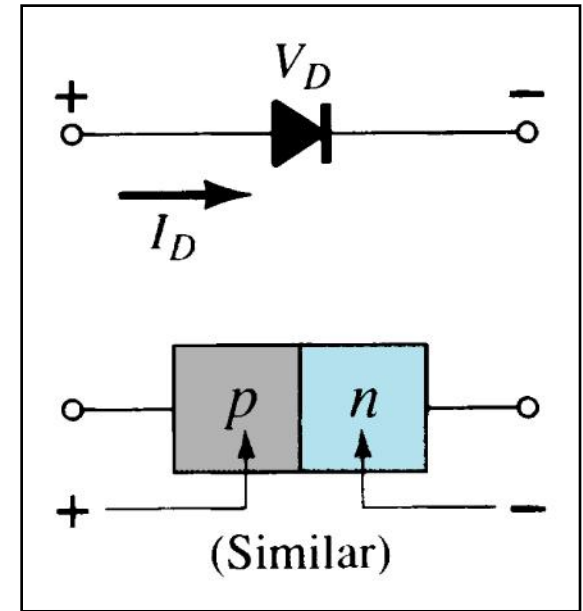
Η μετανάστευση ηλεκτρονίων οδηγεί σε αρνητικό φορτίο στην πλευρά τύπου p της ένωσης και θετικό φορτίο στην πλευρά τύπου n της ένωσης.

Το αποτέλεσμα είναι ο σχηματισμός μιας περιοχής απογύμνωσης από την ένωση.

Ορθή Πόλωση

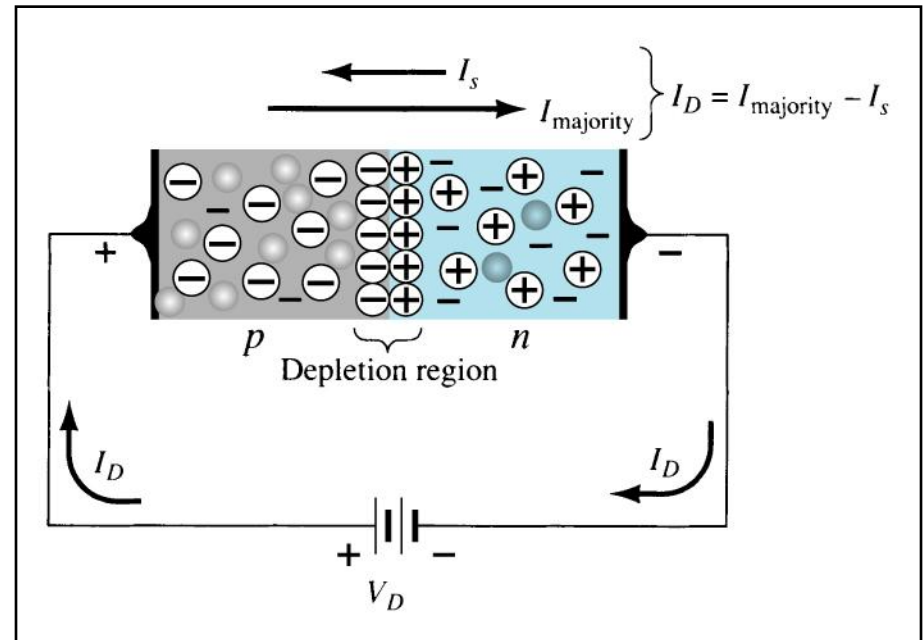
Η εξωτερική τάση εφαρμόζεται κατά μήκος της ένωσης p-n στην ίδια πολικότητα με τα υλικά τύπου p- και n.

Η ορθή πόλωση προκαλεί τη μείωση της περιοχής απογύμνωσης.

Τα ηλεκτρόνια και οι οπές ωθούνται προς την ένωση p-n.

Τα ηλεκτρόνια και οι οπές έχουν αρκετή ενέργεια για να διασχίσουν την ένωση p-n.

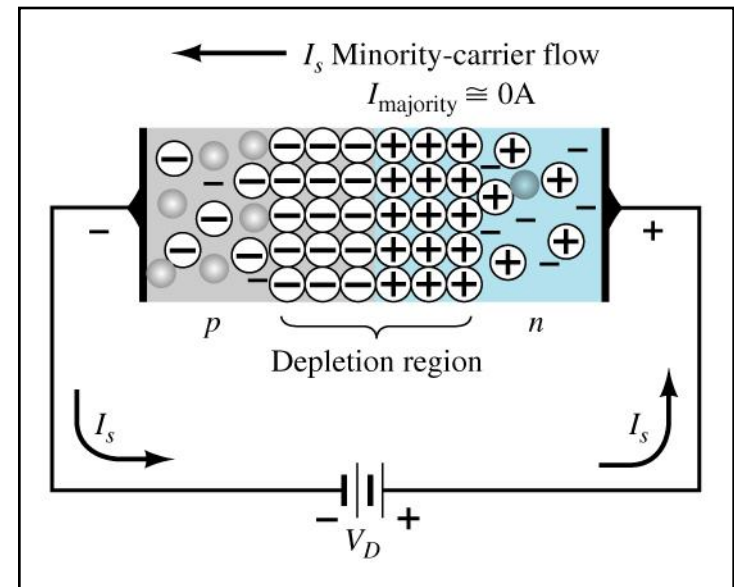
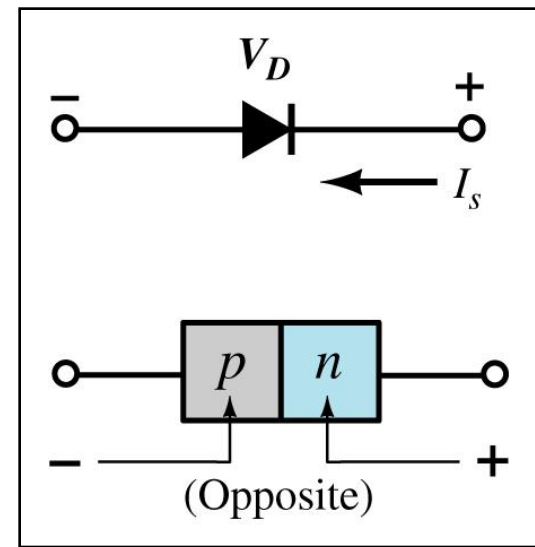
Ανάστροφη Πόλωση

Η εξωτερική τάση εφαρμόζεται κατά μήκος της ένωσης p-n με αντίθετη πολικότητα με τα υλικά τύπου p- και n.

Η ανάστροφη πόλωση προκαλεί την αύξηση του πάχους της περιοχής απογύμνωσης.

Τα ηλεκτρόνια στο υλικό τύπου-n προσελκύονται προς το θετικό ακροδέκτη της πηγής τάσης.

Οι οπές στο υλικό τύπου-p προσελκύονται προς τον αρνητικό ακροδέκτη της πηγής τάσης.

Συνθήκες Λειτουργίας Διόδου

Η δίοδος έχει τρεις τρόπους (συνθήκες) λειτουργίας:

Χωρίς πόλωση

Δεν εφαρμόζεται εξωτερική τάση: $V_D = 0 \text{ V}$

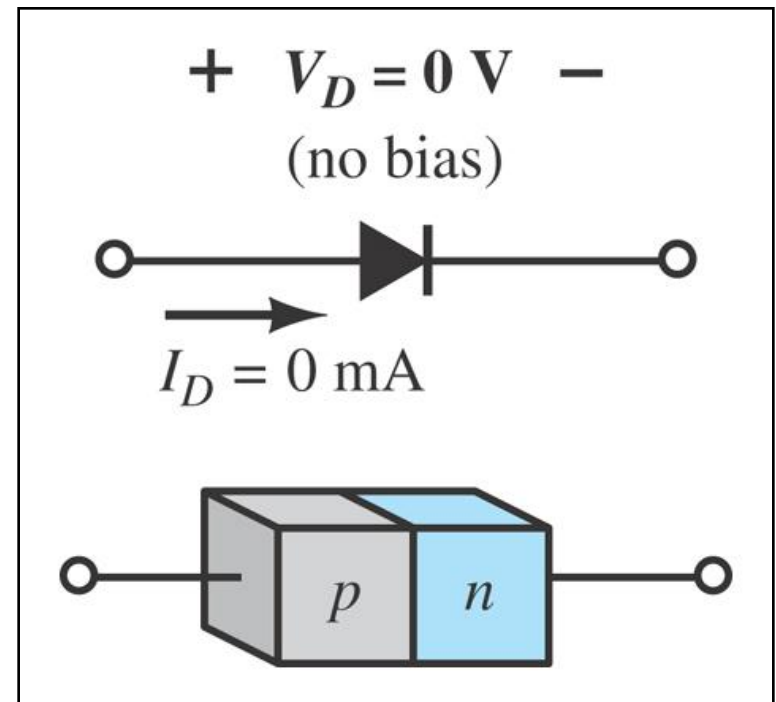
Δεν υπάρχει ρεύμα διόδου: $I_D = 0 \text{ A}$

Υπάρχει μια μεσαίου πάχους περιοχή απογύμνωσης

Χωρίς πόλωση

Ανάστροφη πόλωση

Ορθή πόλωση

Χαρακτηριστική κρυσταλλοδιόδου

Εξίσωση διόδου

$$I_D = I_S (e^{V_D/V_T} - 1)$$

I_D = ρεύμα διόδου

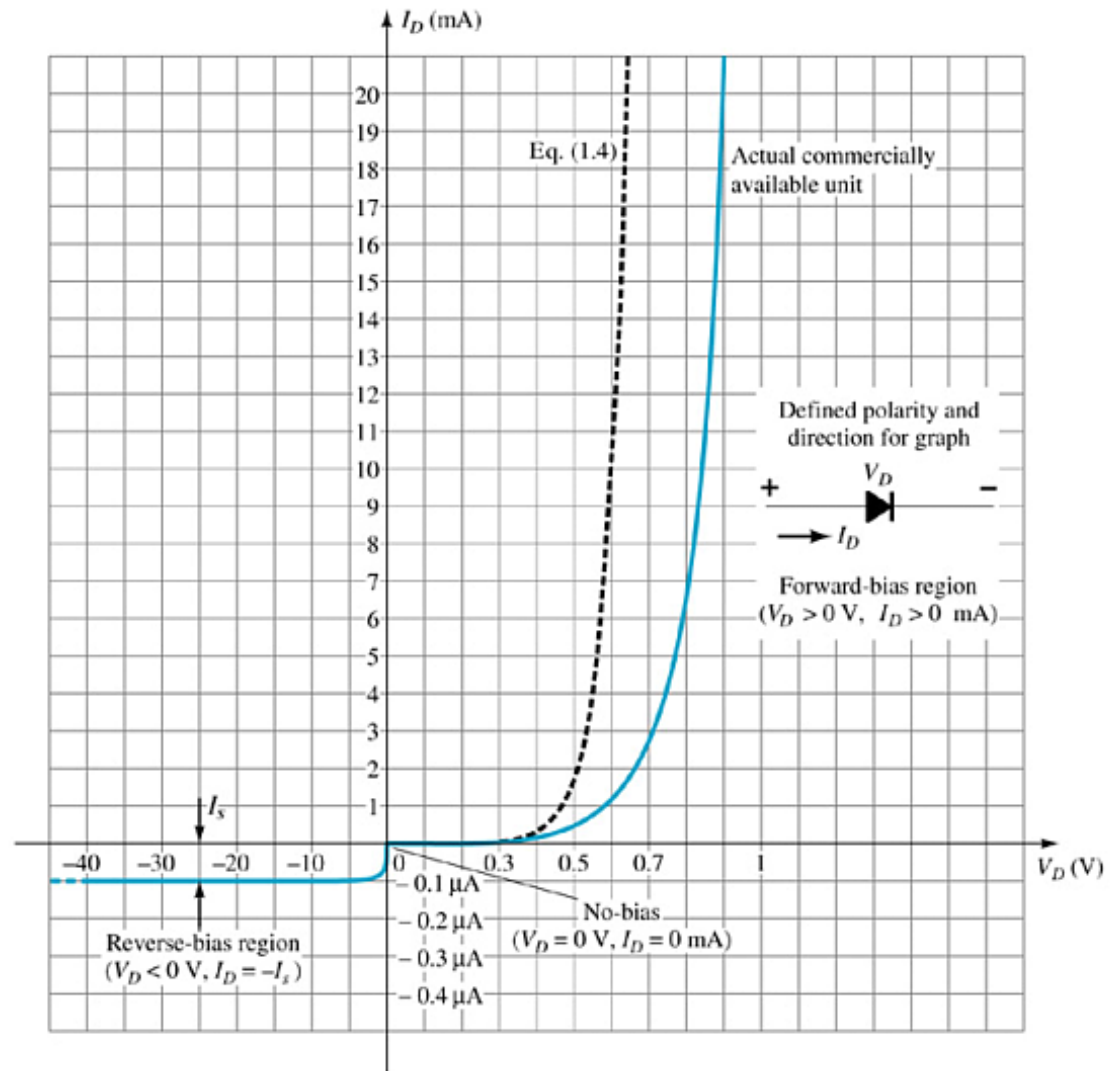
V_D = τάση διόδου

I_S = ανάστροφο ρεύμα κόρου

V_T = τάση

θερμοκρασίας = kT/Q
= 0.025 V @ 25°C

Η διόδος είναι μη γραμμική διάταξη!

Χαρακτηριστική κρυσταλλοδιόδου

Ανάλυση με ευθεία φορτίου

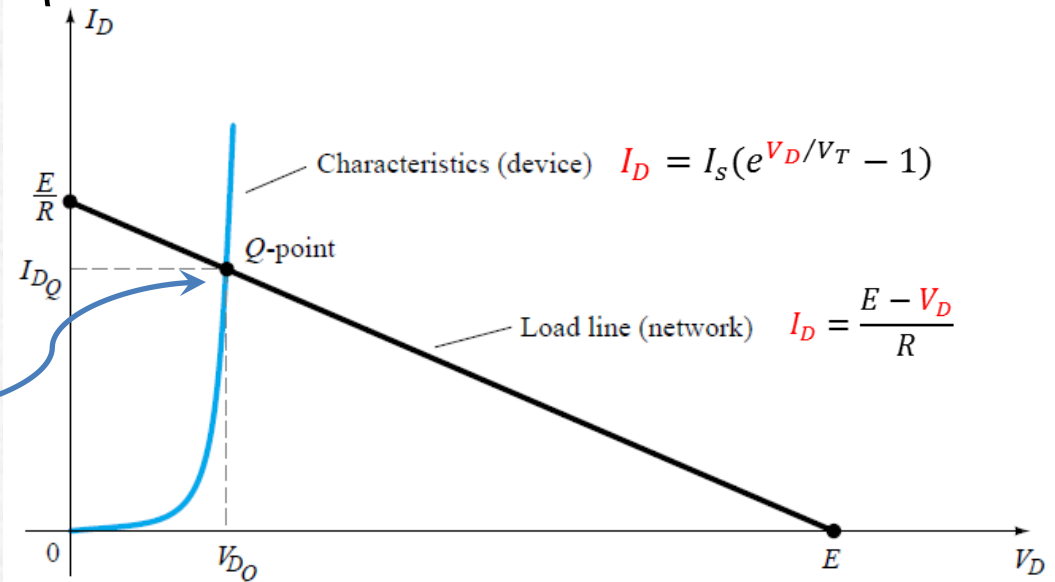
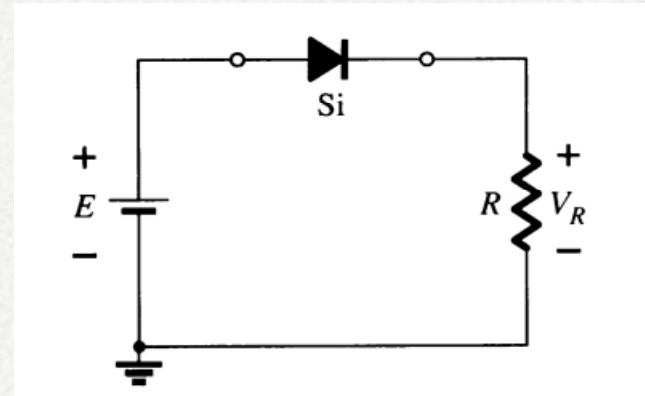
- Εξίσωση διόδου

$$I_D = I_s (e^{V_D/V_T} - 1)$$

- Εξίσωση δικτύου (εξίσωση ευθείας φορτίου)

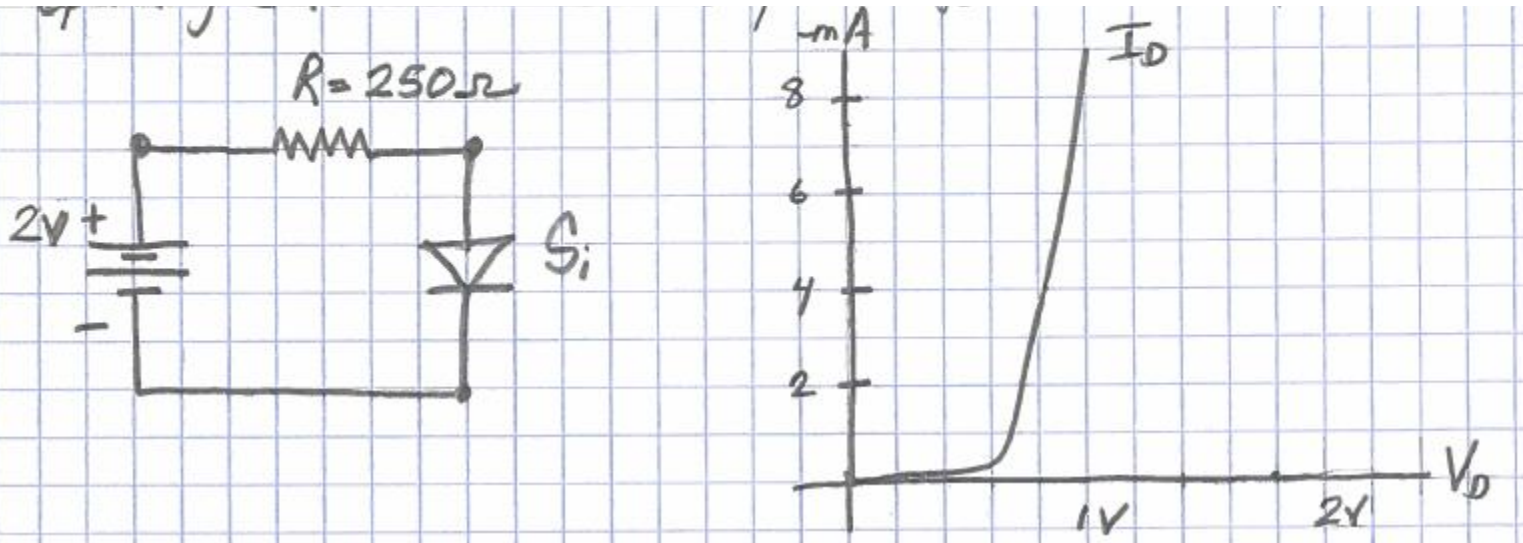
$$I_D = \frac{E - V_D}{R}$$

Σημείο Λειτουργίας
(Q-point)

Χαρακτηριστική κρυσταλλοδιόδου

Με δεδομένη την παρακάτω χαρακτηριστική της διόδου, προσδιορίστε το σημείο λειτουργίας Q του κυκλώματος.

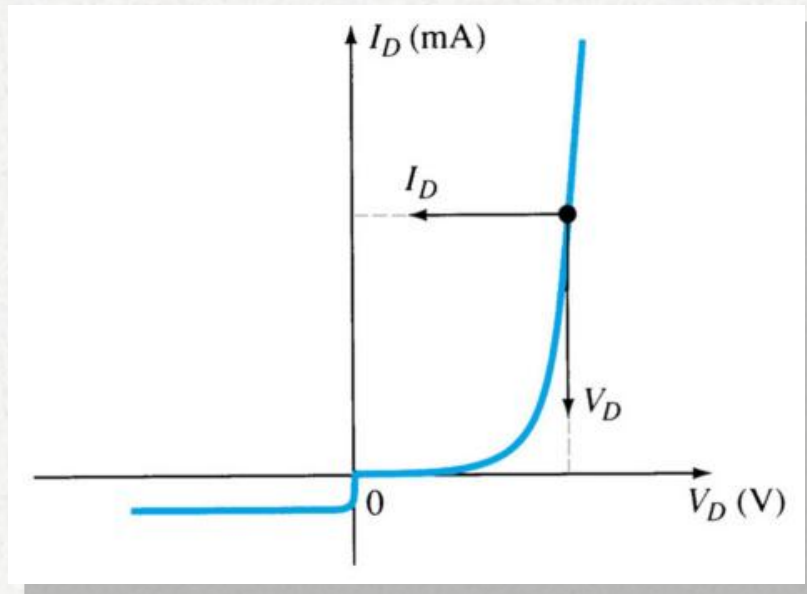
Χαρακτηριστική κρυσταλλοδιόδου

Αντίσταση συνεχούς

Για μια συγκεκριμένη εφαρμοσμένη τάση DC V_D , η διόδος διαρρέεται από ένα συγκεκριμένο ρεύμα.

Η στατική αντίσταση (DC), R_D , της διόδου δίνεται από:

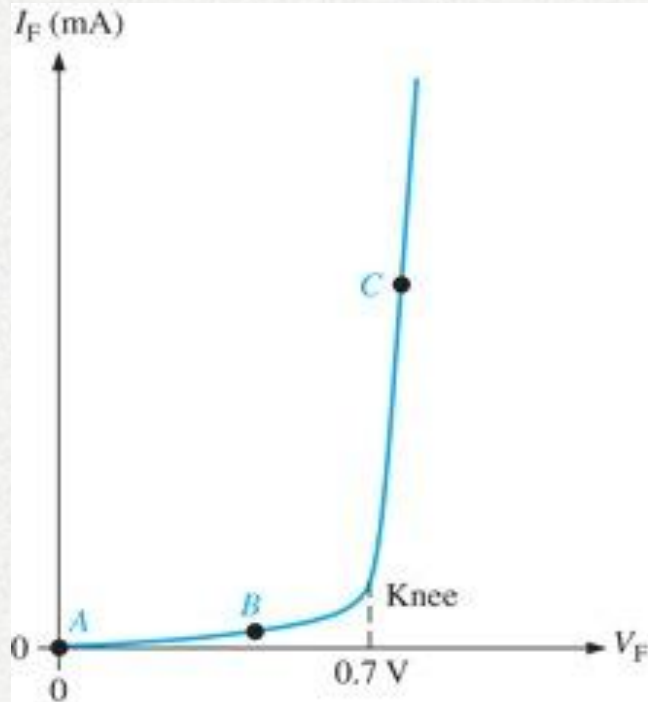
$$R_D = \frac{V_D}{I_D}$$

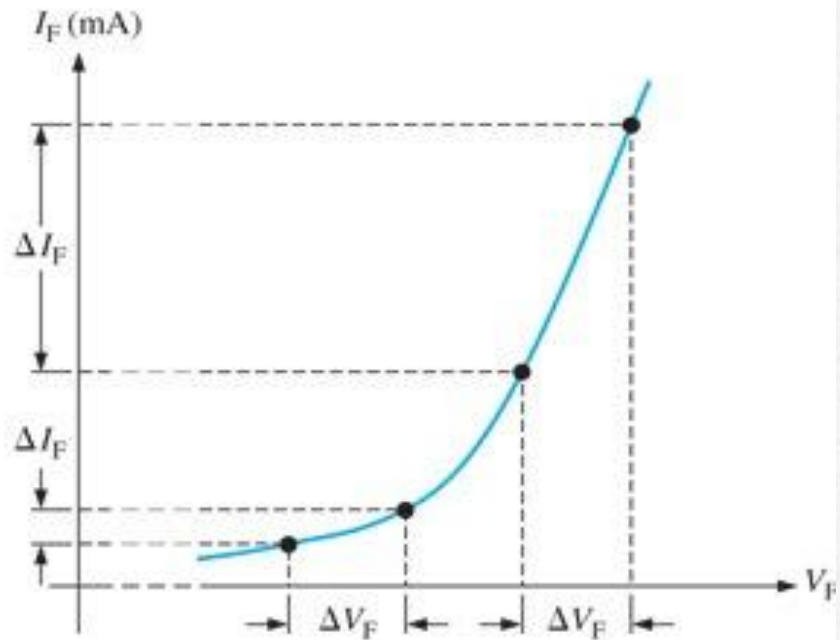
Χαρακτηριστική κρυσταλλοδιόδου

Δυναμική αντίσταση

$$r'_d = \frac{dv_D}{di_D} \cong \frac{\Delta V_D}{\Delta I_D} \cong \frac{25 \text{ mV}}{I_D}$$

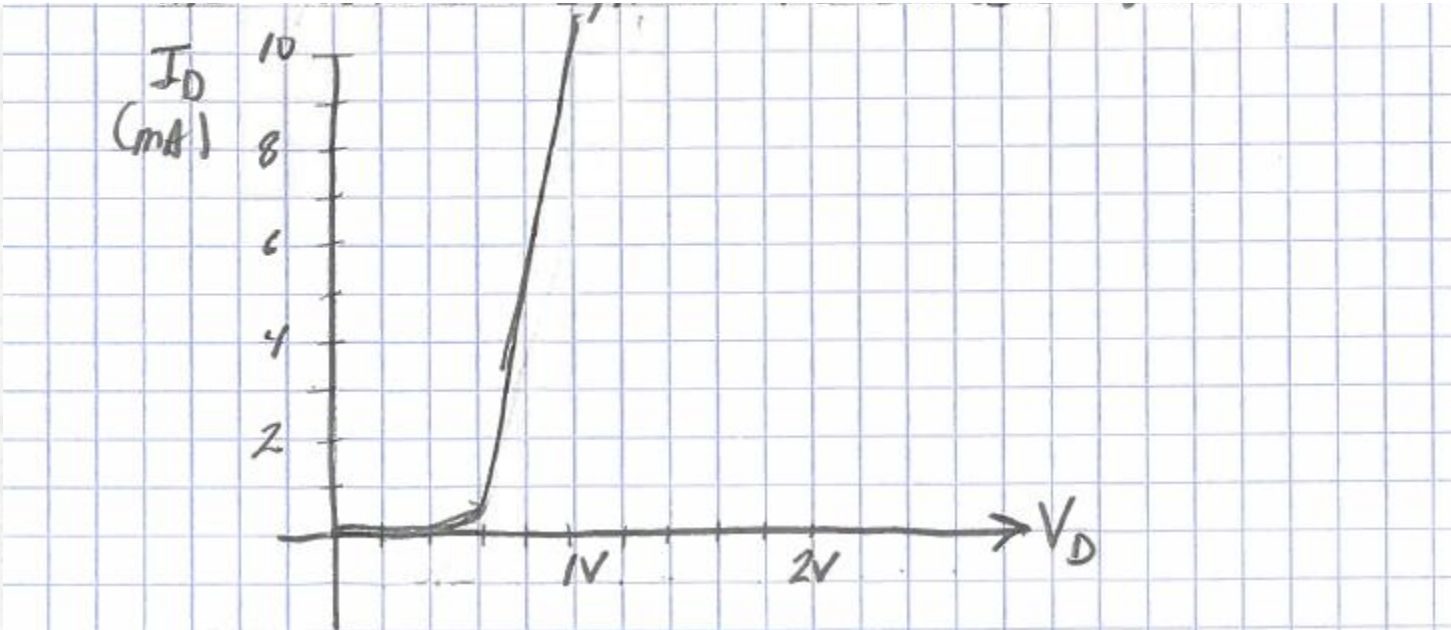
(a) V - I characteristic curve for forward bias.

(b) Expanded view of a portion of the curve in part (a). The dynamic resistance r'_d decreases as you move up the curve, as indicated by the decrease in the value of $\Delta V_F / \Delta I_F$.

Χαρακτηριστική κρυσταλλοδιόδου

Με δεδομένη την παρακάτω χαρακτηριστική της διόδου, προσδιορίστε την αντίσταση συνεχούς και εναλλασσομένου στα 8 mA.

Example 1:

Προσδιορίστε την αντίσταση συνεχούς για την παρακάτω δίοδο στα εξής ρεύματα:

- (a) $I_D = 2 \text{ mA}$
- (b) $I_D = 20 \text{ mA}$
- (c) $V_D = -10 \text{ V}$

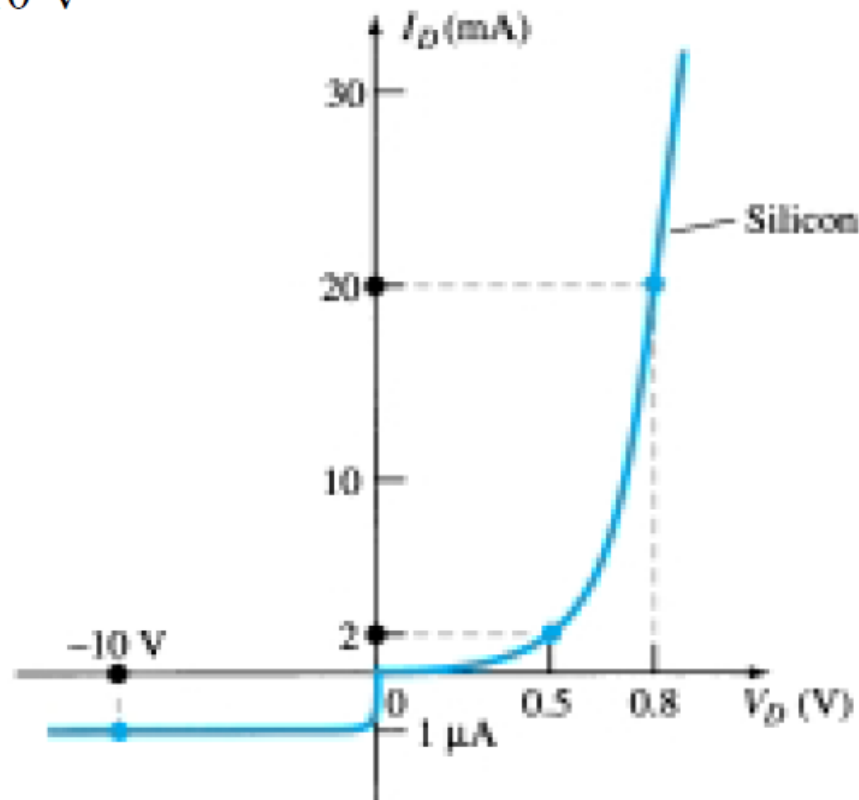

Figure 1.1

Λύση:

(a) At $I_D = 2 \text{ mA}$, $V_D = 0.5 \text{ V}$ (from the curve) and

$$R_D = \frac{V_D}{I_D} = \frac{0.5 \text{ V}}{2 \text{ mA}} = \mathbf{250 \ \Omega}$$

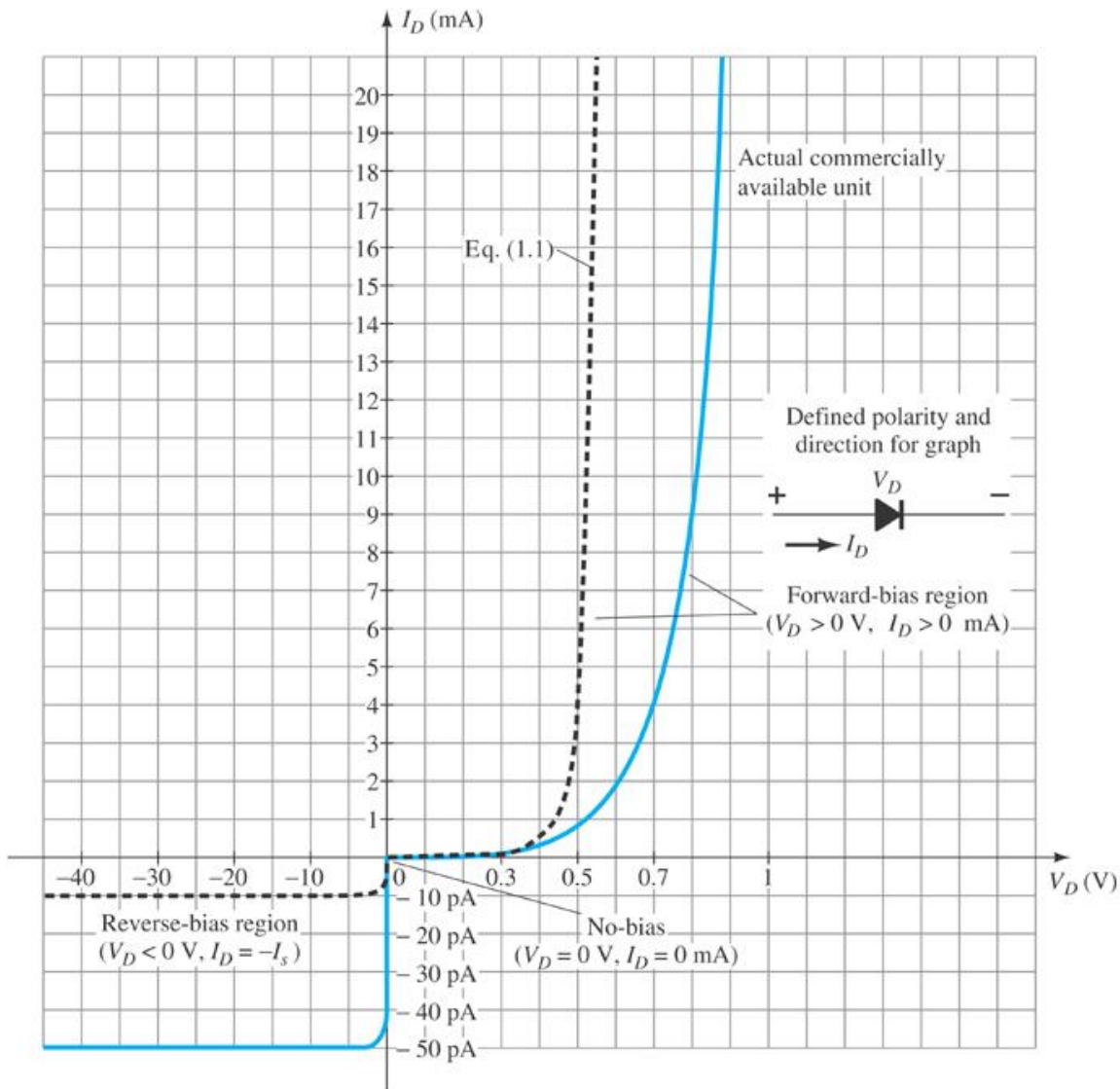
(b) At $I_D = 20 \text{ mA}$, $V_D = 0.8 \text{ V}$ (from the curve) and

$$R_D = \frac{V_D}{I_D} = \frac{0.8 \text{ V}}{20 \text{ mA}} = \mathbf{40 \ \Omega}$$

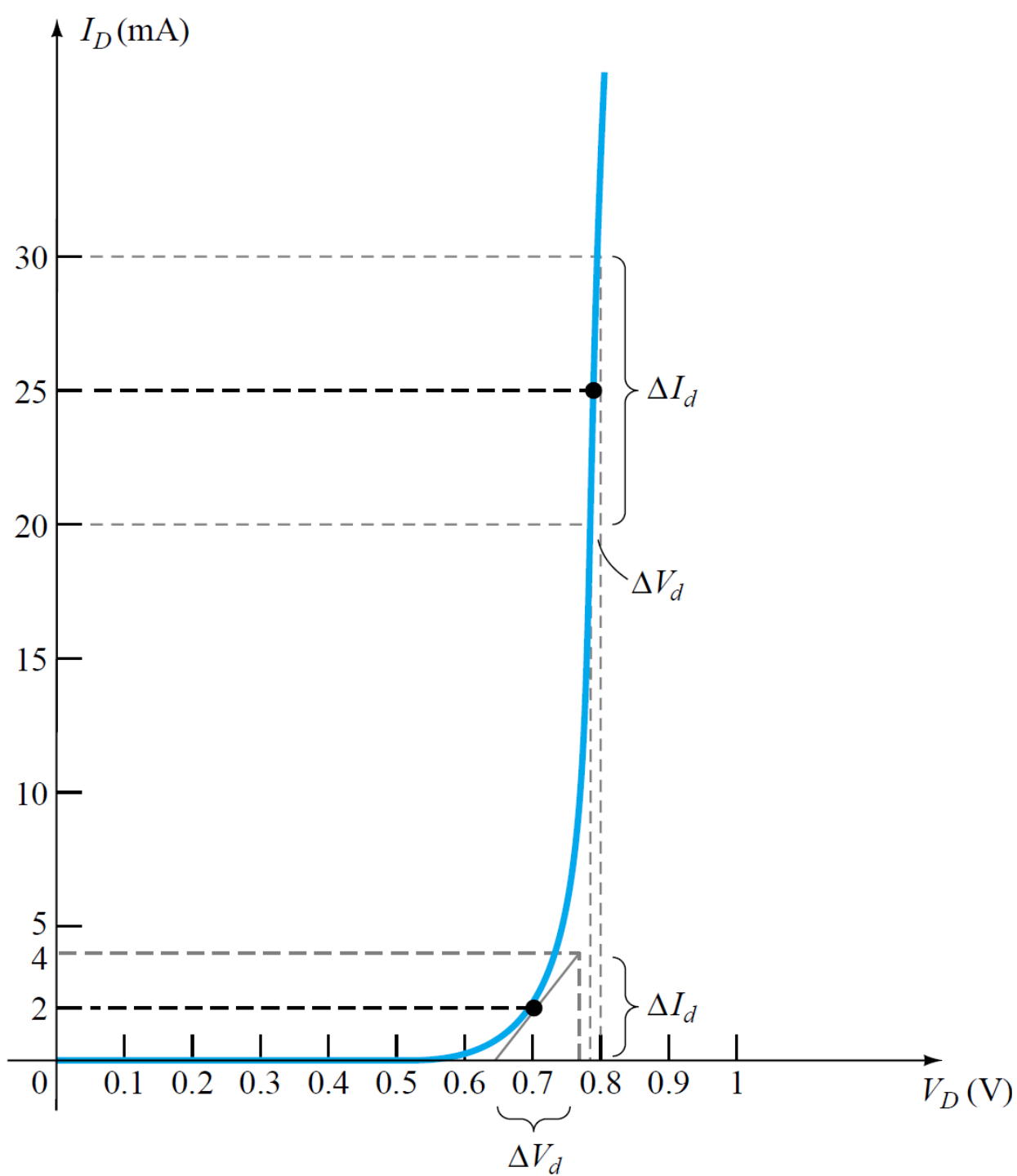
(c) At $V_D = -10 \text{ V}$, $I_D = -I_s = -1 \ \mu\text{A}$ (from the curve) and

$$R_D = \frac{V_D}{I_D} = \frac{10 \text{ V}}{1 \ \mu\text{A}} = \mathbf{10 \ \text{M}\Omega}$$

Παράδειγμα

Προσδιορίστε τη στατική ή dc αντίσταση της διόδου του σχήματος, σε ρεύμα ορθής πόλωσης 2 mA, 10 mA και αντίστροφη τάση -30V.

Προσδιορίστε τη στατική ή dc αντίσταση της διόδου για ρεύμα ορθής πόλωσης 10 mA.

Φορείς Μειονότητας και Πλειονότητας

Μέσα στη δίοδο κυκλοφορούν δύο ρεύματα:

Φορείς Πλειονότητας

Οι φορείς πλειονότητας σε υλικά τύπου-n είναι ηλεκτρόνια.

Οι φορείς πλειονότητας σε υλικά τύπου-p είναι οπές.

Φορείς Μειονότητας

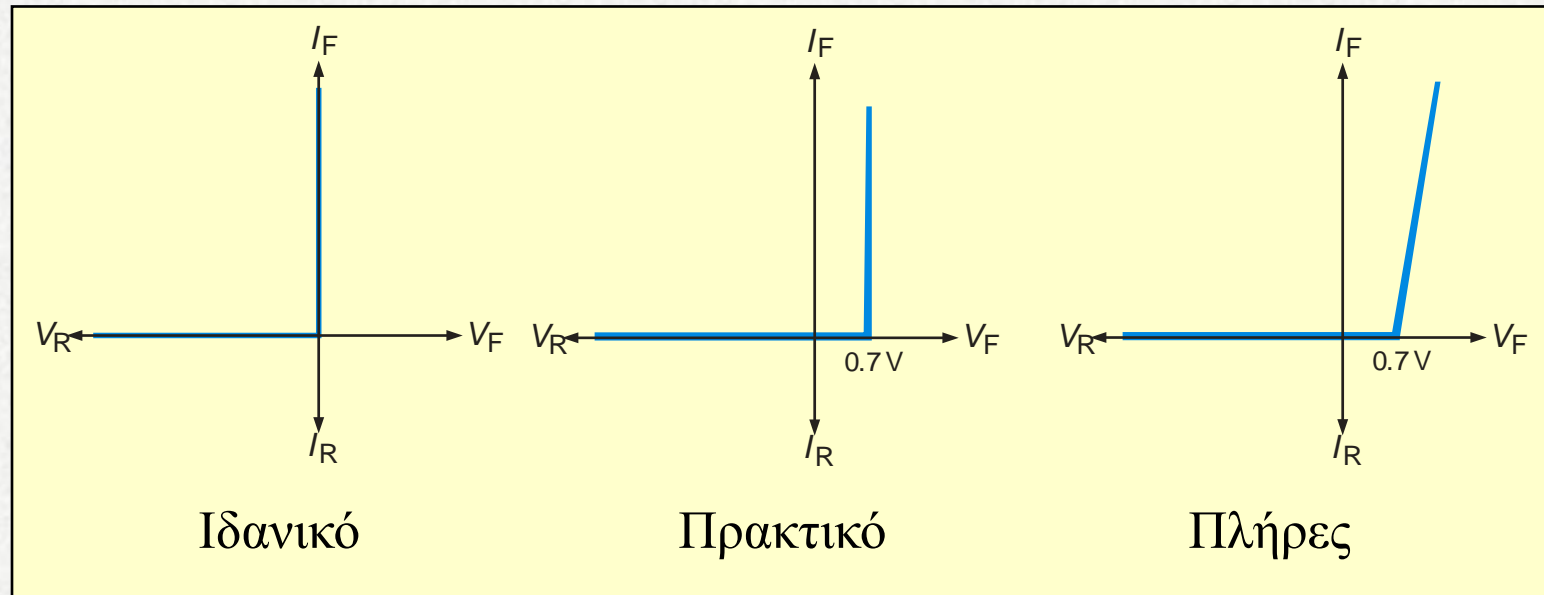
Οι φορείς μειονότητας σε υλικά τύπου-n είναι οπές.

Οι φορείς μειονότητας σε υλικά τύπου-p είναι ηλεκτρόνια.

Μοντέλα Κρυσταλλοδιόδου

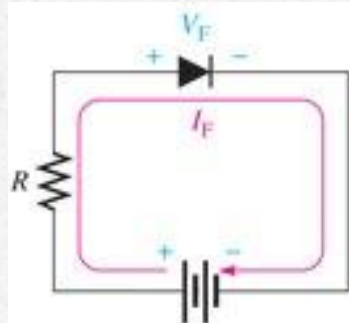
Για την απλοποίηση της καμπύλης της διόδου, υπάρχουν τρεις προσεγγίσεις:

1. Ιδανικό μοντέλο
2. Πρακτικό μοντέλο
3. Πλήρες μοντέλο

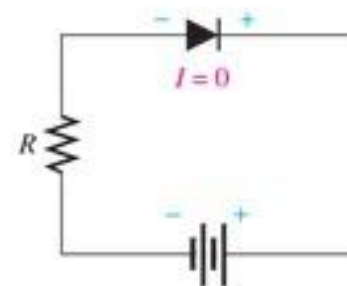
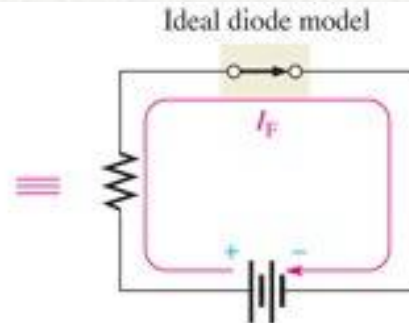

Επιπλέον, το πλήρες μοντέλο περιλαμβάνει μια μεγάλη ανάστροφη αντίσταση που αντιστοιχεί σε ένα μικρό ρεύμα όταν αντιστρέφεται η πόλωση.

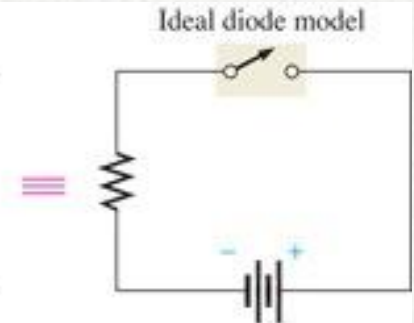
Μοντέλα Κρυσταλλοδιόδου

(a) Forward bias

(b) Reverse bias

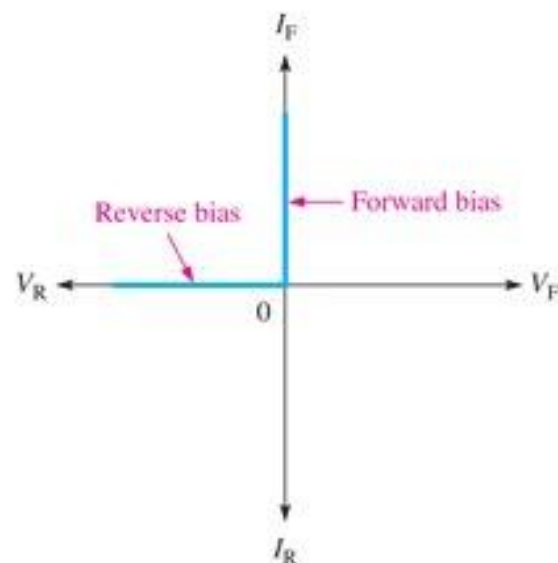

$$V_D = 0$$

$$I_D = \frac{V_{BIAS}}{R_{LIMIT}}$$

$$V_D = V_{BIAS}$$

$$I_D = 0$$

(c) Ideal V-I characteristic curve (blue)

Το **ιδανικό** μοντέλο της διόδου.

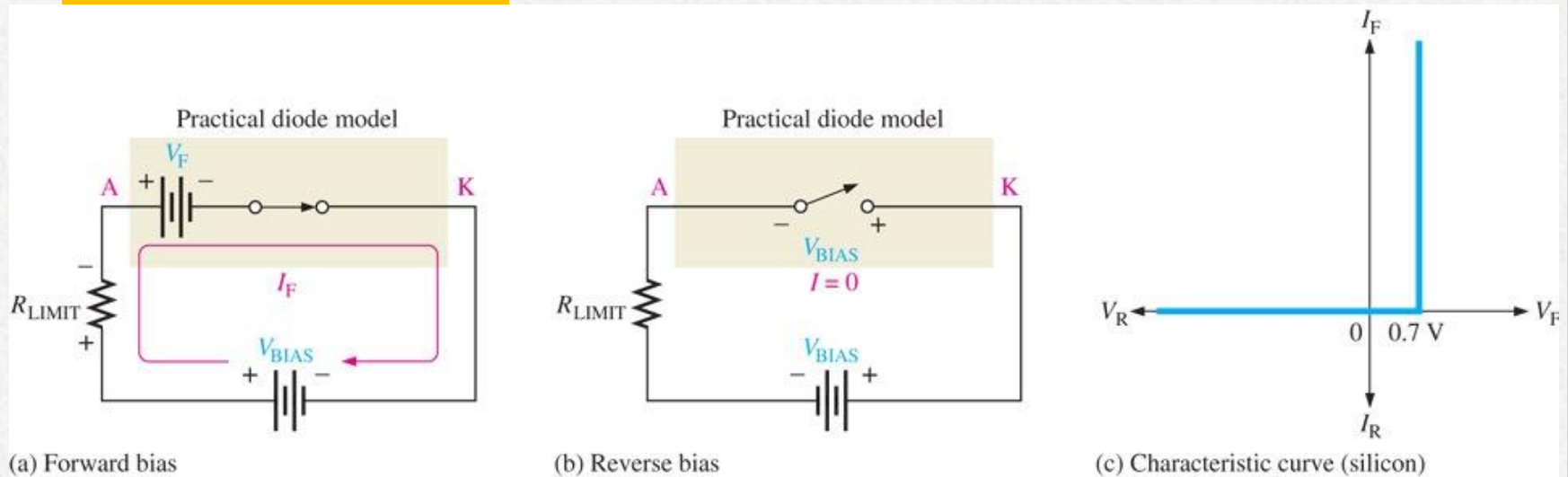
Μοντέλα Κρυσταλλοδιόδου

$$V_D = 0.7$$

$$V_D = V_{BIAS}$$

$$I_D = \frac{V_{BIAS} - 0.7}{R_{LIMIT}}$$

$$I_D = 0$$

Το **πρακτικό** μοντέλο της διόδου.

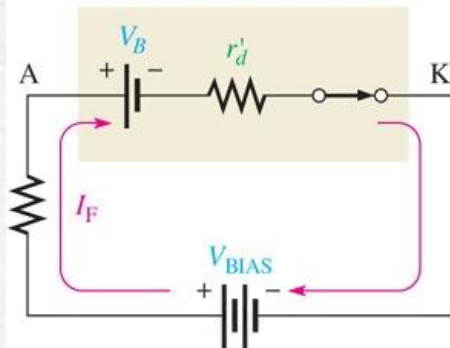
Μοντέλα Κρυσταλλοδιόδου

$$V_D = 0.7 + I_D r'_d$$

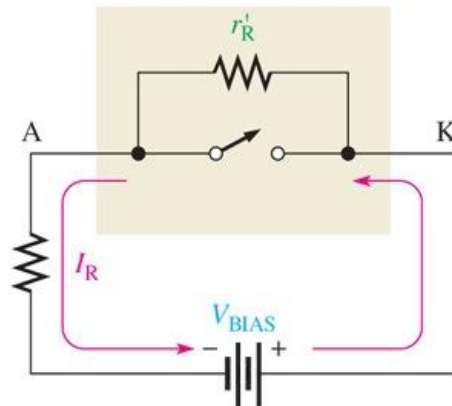
$$I_D = \frac{V_{BIAS} - 0.7}{R_{LIMIT} + r'_d}$$

$$V_D = V_{BIAS} - V_{RLIMIT}$$

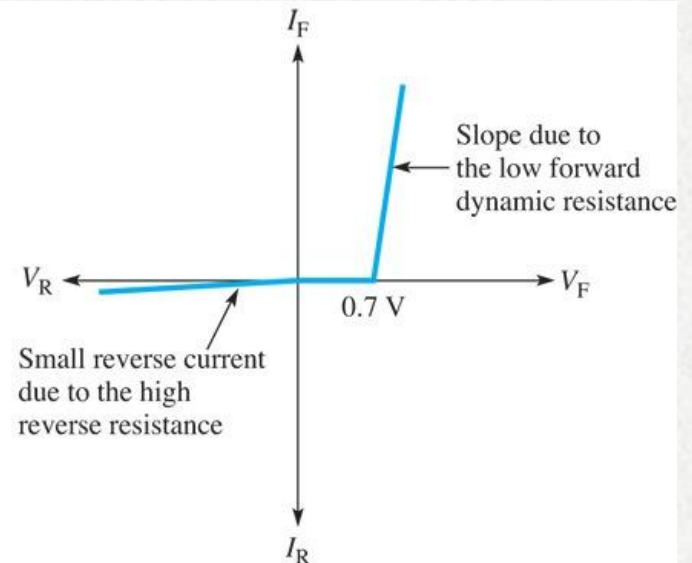
$$I_D = I_S$$

(a) Forward bias

(b) Reverse bias

(c) V-I characteristic curve

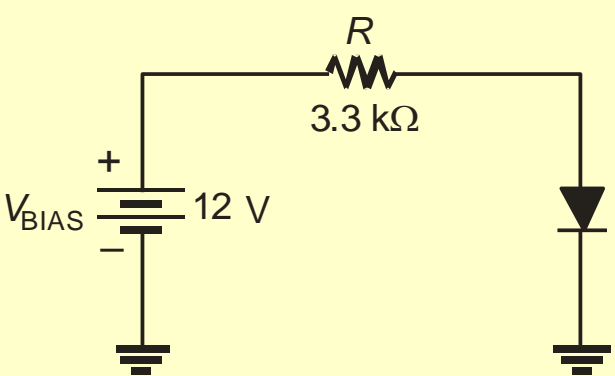
Το **πλήρες** μοντέλο της διόδου.

Μοντέλα Κρυσταλλοδιόδου

Παράδειγμα

Χρησιμοποιήστε το πρακτικό μοντέλο για να προσδιορίσετε το ρεύμα στο κύκλωμα:

Λύση:

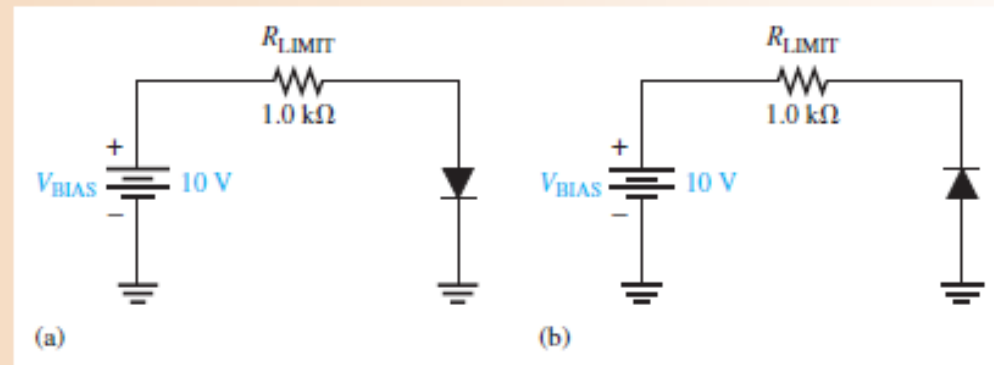
$$V_R = V_{\text{BIAS}} - 0.7 \text{ V} = 12 \text{ V} - 0.7 \text{ V} = 11.3 \text{ V}$$
$$I = \frac{V_R}{R} = \frac{11.3 \text{ V}}{3.3 \text{ k}\Omega} = 3.4 \text{ mA}$$

Μοντέλα Κρυσταλλοδιόδου

Παράδειγμα

EXAMPLE 2-1

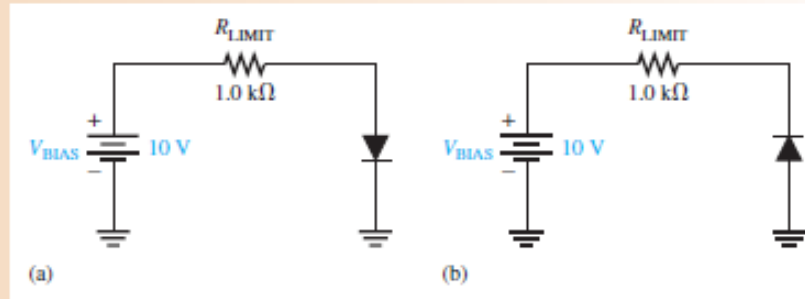
- (a) Determine the forward voltage and forward current for the diode in Figure 2-18(a) for each of the diode models. Also find the voltage across the limiting resistor in each case. Assume $r'_d = 10 \Omega$ at the determined value of forward current.
- (b) Determine the reverse voltage and reverse current for the diode in Figure 2-18(b) for each of the diode models. Also find the voltage across the limiting resistor in each case. Assume $I_R = 1 \mu\text{A}$.

▲ FIGURE 2-18

Μοντέλα Κρυσταλλοδιόδου

Παράδειγμα

▲ FIGURE 2-18

Solution (a) Ideal model:

$$V_F = 0 \text{ V}$$

$$I_F = \frac{V_{\text{BIAS}}}{R_{\text{LIMIT}}} = \frac{10 \text{ V}}{1.0 \text{ k}\Omega} = 10 \text{ mA}$$

$$V_{R_{\text{LIMIT}}} = I_F R_{\text{LIMIT}} = (10 \text{ mA})(1.0 \text{ k}\Omega) = 10 \text{ V}$$

Practical model:

$$V_F = 0.7 \text{ V}$$

$$I_F = \frac{V_{\text{BIAS}} - V_F}{R_{\text{LIMIT}}} = \frac{10 \text{ V} - 0.7 \text{ V}}{1.0 \text{ k}\Omega} = \frac{9.3 \text{ V}}{1.0 \text{ k}\Omega} = 9.3 \text{ mA}$$

$$V_{R_{\text{LIMIT}}} = I_F R_{\text{LIMIT}} = (9.3 \text{ mA})(1.0 \text{ k}\Omega) = 9.3 \text{ V}$$

Complete model:

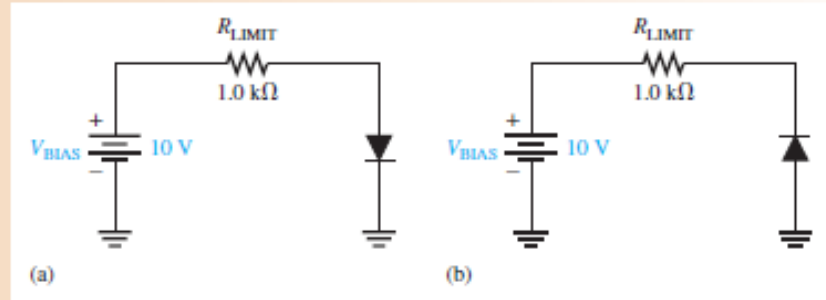
$$I_F = \frac{V_{\text{BIAS}} - 0.7 \text{ V}}{R_{\text{LIMIT}} + r'_d} = \frac{10 \text{ V} - 0.7 \text{ V}}{1.0 \text{ k}\Omega + 10 \Omega} = \frac{9.3 \text{ V}}{1010 \Omega} = 9.21 \text{ mA}$$

$$V_F = 0.7 \text{ V} + I_F r'_d = 0.7 \text{ V} + (9.21 \text{ mA})(10 \Omega) = 792 \text{ mV}$$

$$V_{R_{\text{LIMIT}}} = I_F R_{\text{LIMIT}} = (9.21 \text{ mA})(1.0 \text{ k}\Omega) = 9.21 \text{ V}$$

Μοντέλα Κρυσταλλοδιόδου

Παράδειγμα

▲ FIGURE 2-18

(b) Ideal model:

$$\begin{aligned}I_R &= 0 \text{ A} \\V_R &= V_{\text{BIAS}} = 10 \text{ V} \\V_{R_{\text{LIMIT}}} &= 0 \text{ V}\end{aligned}$$

Practical model:

$$\begin{aligned}I_R &= 0 \text{ A} \\V_R &= V_{\text{BIAS}} = 10 \text{ V} \\V_{R_{\text{LIMIT}}} &= 0 \text{ V}\end{aligned}$$

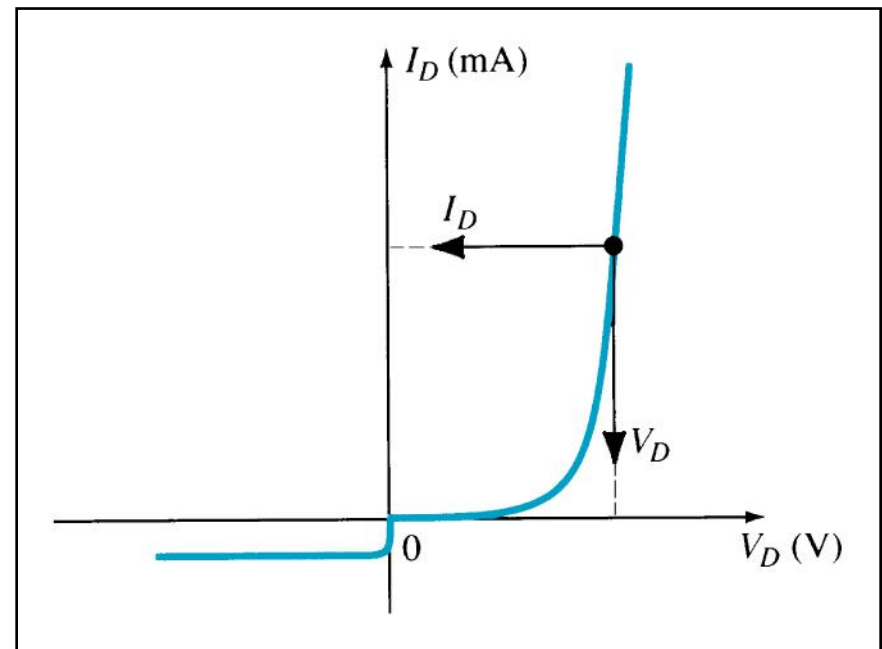
Complete model:

$$\begin{aligned}I_R &= 1 \mu\text{A} \\V_{R_{\text{LIMIT}}} &= I_R R_{\text{LIMIT}} = (1 \mu\text{A})(1.0 \text{ k}\Omega) = 1 \text{ mV} \\V_R &= V_{\text{BIAS}} - V_{R_{\text{LIMIT}}} = 10 \text{ V} - 1 \text{ mV} = 9.999 \text{ V}\end{aligned}$$

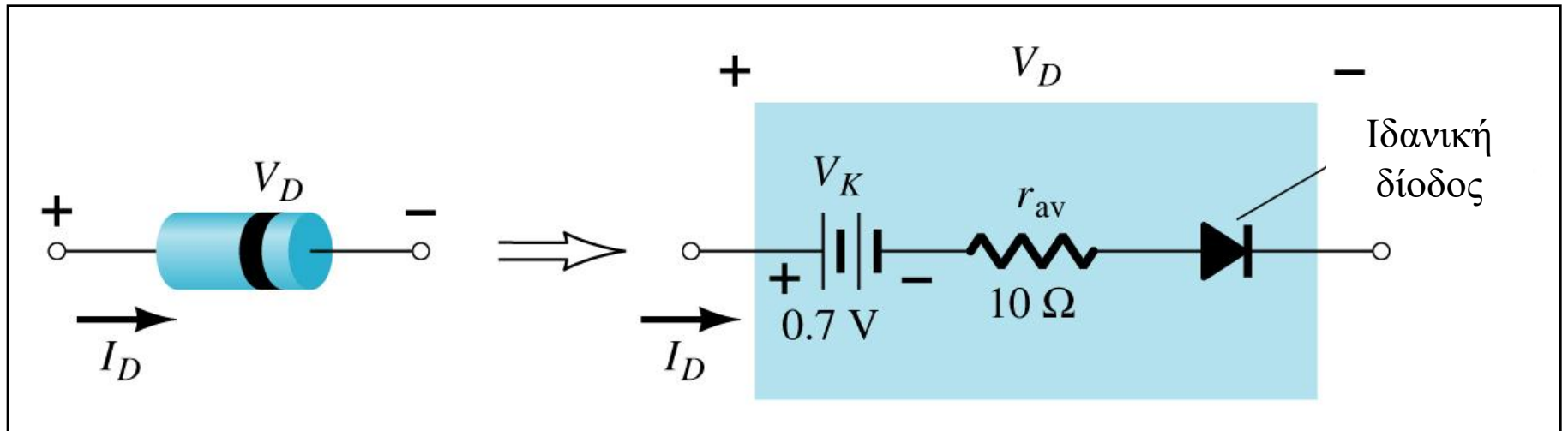
Αντίσταση στο DC (Συνεχούς)

Για μια συγκεκριμένη εφαρμοζόμενη τάση DC (V_D) η δίοδος έχει ένα συγκεκριμένο ρεύμα (I_D) και μια συγκεκριμένη αντίσταση (R_D).

$$R_D = \frac{V_D}{I_D}$$

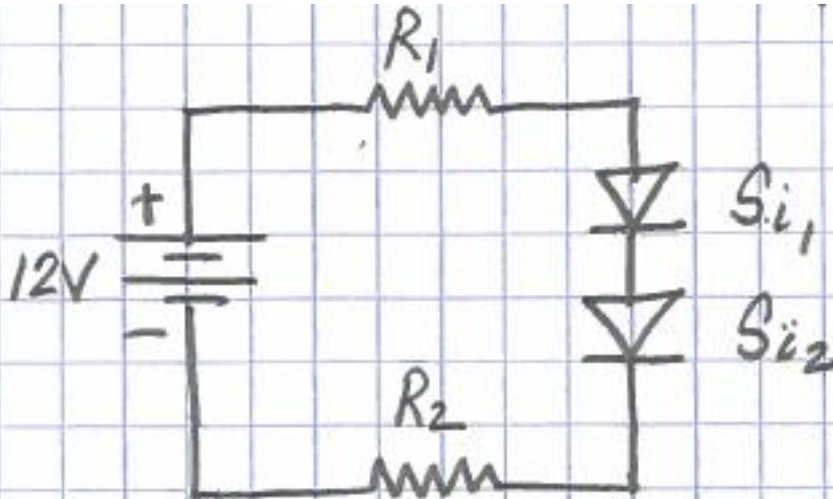
Ισοδύναμο Κύκλωμα Διόδου

Μοντέλα Κρυσταλλοδιόδου

Προσδιορίστε την τάση ορθής πόλωσης και το ρεύμα ορθής πόλωσης της διόδου για καθένα από τα μοντέλα της διόδου.

Θεωρήστε: $r_d = 8\Omega$, για κάθε μοντέλο.

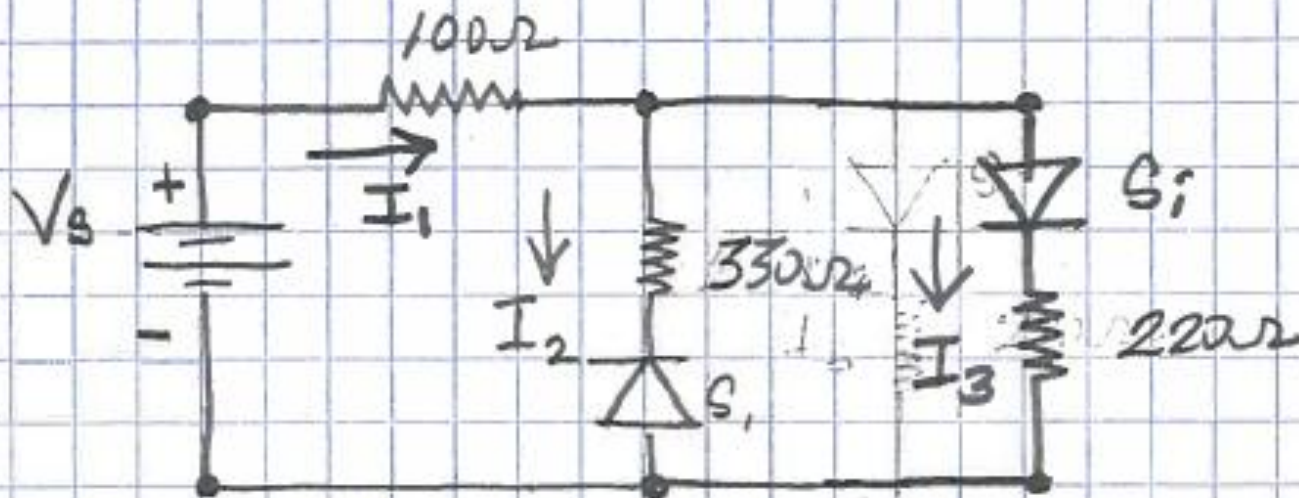

$$R_1 = 100\Omega,$$

$$R_2 = 2.2\text{k}\Omega$$

Μοντέλα Κρυσταλλοδιόδου

Δίνεται το παρακάτω κύκλωμα: $V_S = 6V$,
 S_i – πρακτικό μοντέλο.

Βρείτε τα ρεύματα: I_1, I_2, I_3 .